

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Bezpieczeństwo w sieciach bezprzewodowych [S2Teleinf2-BSiU>BwSB]

Przedmiot

Kierunek studiów
Teleinformatyka

Rok/Semestr
1/2

Studia w zakresie (specjalność)
Bezpieczeństwo sieci i usług

Profil studiów
ogólnoakademicki

Poziom studiów
drugiego stopnia

Język oferowanego przedmiotu
polski

Forma studiów
stacjonarne

Wymagalność
obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład
14

Laboratorium
24

Inne
0

Ćwiczenia
0

Projekty/seminaria
0

Liczba punktów ECTS

3,00

Koordynatorzy

dr hab. inż. Piotr Remlein
piotr.remlein@put.poznan.pl

Wykładowcy

Wymagania wstępne

Student rozpoczynający ten przedmiot powinien posiadać podstawową wiedzę z zakresu sieci komputerowych, systemów operacyjnych, systemów łączności bezprzewodowej, języków programowania oraz matematyki. Powinien również posiadać umiejętność pozyskiwania informacji ze wskazanych źródeł oraz mieć gotowość do podjęcia współpracy w ramach zespołu.

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest przekazanie studentom wiedzy i umiejętności z zakresu ochrony danych i bezpieczeństwa systemów sieciowych, wykorzystania zagadnień kryptografii w rzeczywistych systemach. Zaprezentowanie zagadnień bezpieczeństwa i ochrony danych w systemach łączności bezprzewodowej obecnych na rynku lub będących w fazie standaryzacji.

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza:

Student ma praktyczną wiedzę na temat systemów bezpieczeństwa lub metod umożliwiających zapewnienie bezpieczeństwa informacji przesyłanych w bezprzewodowych sieciach teleinformatycznych i radiokomunikacji. Ma podstawową wiedzę o trendach rozwojowych w zakresie bezpieczeństwa w

systemach bezprzewodowych [K2_W01, K2_W02, K2_W06, K2_W07, K2_W08, K2_W11].

Umiejętności:

Student potrafi zaprojektować wybrane elementy systemów bezpieczeństwa lub potrafi zabezpieczać urządzenia sieciowe przed nieautoryzowanym dostępem i innymi zagrożeniami. Orientuje się w zasadach działalności w zakresie normalizacji rozwiązań technicznych związanych z bezpieczeństwem systemów telekomunikacyjnych, zna międzynarodowe i krajowe organizacje standaryzacyjne (ITU, ISO, ETSI, 3GPP, itp.). Potrafi pozyskiwać informacje z literatury i baz danych oraz innych źródeł w języku polskim lub angielskim; potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, wyciągać wnioski i uzasadniać opinie [K2_U01, K2_U08, K2_U012, K2_U16].

Kompetencje społeczne:

Student rozumie konieczność poznawania pojawiających się nowych rozwiązań z zakresu bezpieczeństwa systemów radiokomunikacyjnych. Rozumie, że rozmieszczanie coraz nowszych sieci i systemów radiokomunikacyjnych wymaga współpracy różnorodnych zespołów inżynierów. Rozumie wyzwania stojące przed radiokomunikacją spowodowane rosnącym zapotrzebowaniem na ich bezpieczeństwo [K2_K01, K2_K02, K2_K04, K2_U17].

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Wiedza nabyta w ramach wykładu jest weryfikowana poprzez egzamin ustny. Egzamin składa się z odpowiedzi na przynajmniej 3 pytania. Pytania są zadawane przez prowadzącego. Pytania dotyczą zagadnień ze zbioru kilkudziesięciu zagadnień znanych studentom (przekazanych na wykładzie oraz drogą elektroniczną - mailową). Każda odpowiedź na zadane pytanie oceniana jest w skali od 2 do 5. Ocena końcowa z egzaminu ustnego stanowi średnią z ocen za poszczególne odpowiedzi. Egzamin jest zdany, gdy średnia ocena jest wyższa niż 2,75. Egzamin może być również przeprowadzony w postaci pisemnej lub testu. Egzamin jest zdany, gdy liczba uzyskanych punktów wynosi co najmniej 60%. Umiejętności nabyte w ramach zajęć laboratoryjnych weryfikowane są na podstawie ocen uzyskanych z przygotowywanych przez studenta raportów do zadań, które otrzymuje do realizacji w trakcie zajęć. Jest ich około pięciu, siedmiu w czasie semestru. Ocena końcowa uwzględnia zarówno zaangażowanie i postawę studenta w czasie zajęć jak i oceny ze wspomnianych raportów. Przygotowanie weryfikowane jest ustną odpowiedzią na każdych zajęciach. Warunkiem koniecznym do zaliczenia jest uzyskanie pozytywnych ocen dla większości z realizowanych zagadnień.

Treści programowe

Praktyczne wykorzystanie zasad polityki bezpieczeństwa. Użycie zasad klasycznej kryptografii w praktycznych zastosowaniach do uwierzytelnienia, realizacji poufności i integralności danych w bezprzewodowych systemach teleinformatycznych. Wykorzystanie systemów detekcji intruzów, analizy statystycznej, liniowej, różnicowej. (K2_W08, K2_U08, K2_U09, K2_U10)
Sposoby ochrony danych stosowane w systemach łączności bezprzewodowej: w systemi GSM, UMTS. Ochrona danych w LTE, 5G. (K2_W08, K2_U08, K2_U09, K2_U10)
Realizacja bezpieczeństwa w systemach IoT, TETRA, w sieciach WLAN-802.11, WiMAX, Bluetooth, ZigBee. (K2_W08, K2_U08, K2_U09, K2_U10)
W ramach projektu studenci realizują zadania w oparciu o oprogramowanie dydaktyczne Cryptool, Tamarin soft, piszą programy w C/C++ realizujące algorytmy zapewniające poufność, integralność danych, lub mechanizmy uwierzytelnienia. (K2_W08, K2_U08, K2_U09, K2_U10)

Tematyka zajęć

Praktyczne wykorzystanie zasad polityki bezpieczeństwa. Użycie zasad klasycznej kryptografii w praktycznych zastosowaniach do uwierzytelnienia, realizacji poufności i integralności danych w bezprzewodowych systemach teleinformatycznych. Wykorzystanie systemów detekcji intruzów, analizy statystycznej, liniowej, różnicowej. (K2_W08, K2_U08, K2_U09, K2_U10)
Sposoby ochrony danych stosowane w systemach łączności bezprzewodowej: w systemi GSM, UMTS. Ochrona danych w LTE, 5G. (K2_W08, K2_U08, K2_U09, K2_U10)
Realizacja bezpieczeństwa w systemach IoT, TETRA, w sieciach WLAN-802.11, WiMAX, Bluetooth, ZigBee. (K2_W08, K2_U08, K2_U09, K2_U10)
W ramach projektu studenci realizują zadania w oparciu o oprogramowanie dydaktyczne Cryptool,

Tamarin soft, piszą programy w C/C++ realizujące algorytmy zapewniające poufność, integralność danych, lub mechanizmy uwierzytelnienia. (K2_W08, K2_U08, K2_U09, K2_U10)

Metody dydaktyczne

1. Wykład: prezentacja multimedialna przygotowana przez prowadzącego zajęcia, ilustrowana przykładami podawanymi na tablicy. Wykład prowadzony przeważnie w sposób tradycyjny, ale także częściowo w postaci wykładu konwersatoryjnego i/lub problemowego
2. Laboratorium: wykonanie zadań podanych przez prowadzącego i opisanych w postaci zadań problemowych, ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem dostępnego w laboratorium sprzętu. Zajęcia laboratoryjne mogą być uzupełniony poprzez prezentacje multimedialne lub przykłady podawane na tablicy.

Literatura

Podstawowa:

1. Ocena bezpieczeństwa sieciowego / Kevin Lam, David LeBlanc, Ben Smith ; [przekł. Marek Włodarz] ; Microsoft.,Warszawa : APN PROMISE, 2005.
  2. Kryptografia i bezpieczeństwo sieci komputerowych : matematyka szyfrów i techniki kryptologii / William Stallings ; [tł. Andrzej Grażyński].,Gliwice : Helion, cop. 2012.
  3. Systemy radiokomunikacji ruchomej, Krzysztof Wesołowski, WKiŁ, Warszawa, 2003.
  4. Ochrona danych w sieci i intersieci - w teorii i praktyce, W. Stallings, WNT, Warszawa, 1997.
- Kali Linux : audyt bezpieczeństwa sieci Wi-Fi dla każdego / Vivek Ramachandran, Cameron Buchanan ; [tłumaczenie: Grzegorz Kowalczyk]. Gliwice : Helion, cop. 2016.

Uzupełniająca:

1. Wybrane fragmenty standardów systemów bezprzewodowych dostępnych w bibliotece cyfrowej IEEE.
2. Dowolny podręcznik dotyczący sieci Wi Fi (802.11) dostępny w j. polskim lub angielskim.
3. Dowolny podręcznik dotyczący standardów Bluetooth, Z-Wave, ZigBee, LoRA, TETRA.
4. Cryptography in C and C++, M. Welschenbach, APress, 2001.
5. UMTS system telefonii komórkowej trzeciej generacji, J. Kołakowski, J. Cichocki, WKiŁ, Warszawa, 2003.

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	78	3,00
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	38	1,50
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu)	40	1,50